

Perheväkivallalle altistumisen vaikutukset lapsen psykykkiseen hyvinvointiin - kuvaileva kirjallisuus- katsaus

Noora Anttonen & Suvi Puustell

2024 Laurea

A decorative horizontal bar at the bottom of the page, composed of three segments: a pink segment on the left, a blue segment in the middle, and a teal segment on the right.

Laurea-ammattikorkeakoulu

**Perheväkivallalle altistumisen vaikutukset lapsen psyykkiseen
hyvinvointiin - kuvaileva kirjallisuuskatsaus**

Suvi Puustell & Noora Anttonen
Sosiaali- ja terveysalan
ammattikorkeakoulututkinto,
Sosionomi (AMK)
Opinnäytetyö
01, 2025

Suvi Puustell, Noora Anttonen

Perheväkivallalle altistumisen vaikutukset lapsen psyykkiseen hyvinvointiin

Vuosi 2025 Sivumäärä 43

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, kuinka altistuminen perheväkivallalle lapsena vaikuttaa lapsen psyykkiseen hyvinvointiin. Työn tavoitteena oli koota yhteen tutkimuksia aiheesta ja näitä analysoimalla tuottaa tietoa lasten ja nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Sahakosken perhetukikeskuksen kanssa. Tällaiselle tutkimustiedolle on tarvetta Sahakosken perhetukikeskuksen lisäksi myös laajemmin sosiaalialan kentällä. Tutkimuskysymyksenä oli seuraava: kuinka perheväkivallalle altistuminen vaikuttaa lapsen psyykkiseen hyvinvointiin?

Teoreettinen viitekehys muodostui lapsen psyykkisen kehityksen ja hyvinvoinnin käsitteistä, perheväkivallan käsitteestä, väkivallalle altistumisen ilmiöstä, lapsuudenaikaisista haitallisista kokemuksista, traumainformoidusta työtoteesta ja systeemisestä työtoteesta. Tutkimusaineisto koostui tieteellisistä tietokannoista haetuista tutkimusartikkeleista. Aineisto haettiin seuraavista tietokannoista: Finna, Ebsco, Science Direct, Jbi Ebp Data Base, ProQuest ja Pub Med. Opinnäytetyöhön mukaan valikoitui kuusi tutkimusta.

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Opinnäytetyön aineisto koottiin eri tietokannoista ja analysoitiin sisällönanalyysin avulla. Tulokset teemoiteltiin psykologisiin ja psykosomaattisiin vaikutuksiin, käyttäytymiseen liittyviin vaikutuksiin, kehityksellisiin ja pitkäaikaisvaikutuksiin sekä sosiaalisiin ja emotionaalisiin vaikutuksiin.

Opinnäytetyön tulokset osoittivat, että perheväkivallalle altistumisella on monia haitallisia vaikutuksia lapsen psyykkiseen kehitykseen ja hyvinvointiin ja se on jopa yhtä haitallista, kuin itse väkivallan kohteena oleminen. Keskeisimpiä vaikutuksia, jotka ilmenivät useimmissa tutkimuksissa, olivat masennus, ahdistus, haasteet sosiaalisissa suhteissa, käytöshäiriöt, kognitiiviset haasteet sekä aggressiivinen käytös ja tunne- ja stressinsäätelyn haasteet. Jatkotutkimusideana ehdotamme, että tutkimusta voisi tehdä väkivallan ylisukupolvisuuteen liittyen tai haitallisten kokemusten suojaavista tekijöistä.

Avainsanat: perheväkivallalle altistumisen vaikutukset, lapsen psyykkinen hyvinvointi, kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Suvi Puustell, Noora Anttonen

Effects of exposure to domestic violence on a child's psychological well-being

Year

2025

Pages

43

The purpose of this thesis was to study how exposure to domestic violence as a child affects a child's psychological well-being. The aim of the work was to compile studies on the subject matter and, by analysing these, to produce information for professionals working with children and young people. The thesis was carried out in cooperation with the Sahakoski Family Support Centre. There is a need for this kind of research data not only at the Sahakoski Family Support Centre, but also in the wider field of social services. The research question was: how does exposure to domestic violence affect a child's psychological well-being?

The theoretical framework consisted of the concepts of psychological development and well-being of children, the concept of domestic violence, the phenomenon of exposure to violence, harmful experiences during childhood, a trauma-informed approach to work and a systemic approach to work. The research material consisted of research articles retrieved from scientific databases. The data was retrieved from the following databases: Finna, Ebsco, Science Direct, Jbi Ebp Data Base, Pro-Quest and Pub Med. Six studies were selected for the thesis.

The thesis was implemented as a descriptive literature review. The material for the thesis was collected from different databases and analysed through content analysis. The results were themed around psycho-logical and psychosomatic effects, behavioural effects, developmental and long-term effects, and social and emotional effects.

The results of the thesis showed that exposure to domestic violence has many harmful effects on a child's psychological development and well-being, and it is even as harmful as being a victim of violence itself. The main effects seen in most studies were depression, anxiety, challenges in social relationships, behavioural disorders, cognitive challenges, aggressive behaviour and challenges in emotional and stress regulation. As a further research idea, we propose that research could be conducted on the intergenerational nature of violence or on the protective factors of harmful experiences.

Keywords: effects of exposure to domestic violence, psychological well-being of children, descriptive literature review

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Opinnäytetyön työelämäkumppani	7
3	Teoreettinen tausta.....	8
3.1	Lapsen psyykinen kehitys ja hyvinvointi	8
3.2	Perheväkivalta.....	9
3.3	Väkivallalle altistuminen	10
3.4	Lapsuudenaikaiset haitalliset kokemukset (ACE)	11
3.5	Traumainformoitu työote	12
3.6	Systeminen työote	14
4	Opinnäytetyön toteutus	15
4.1	Tarkoitus ja tavoite (tutkimuskysymys).....	15
4.2	Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat	15
4.3	Aineistonkeruu.....	16
4.4	Aineiston analyysi	19
4.5	Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt lähteet.....	20
5	Perheväkivallalle altistumisen vaikutukset lapsen psyykkiseen hyvinvointiin	20
5.1	Psykologiset ja psykosomaattiset vaikutukset	20
5.2	Käyttäytymiseen liittyvät vaikutukset	21
5.3	Kehitykselliset ja pitkäaikaisvaikutukset	21
5.4	Sosiaaliset ja emotionaaliset vaikutukset	22
6	Pohdinta	23
6.1	Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset	23
6.2	Eettisyys ja luotettavuus	24
6.3	Kehittämissuhteet ja jatkotutkimusideat	26
	Lähteet.....	27
	Taulukot	30
	Liitteet	31

1 Johdanto

Lähisuhdeväkivalta on yleinen sekä vaiettu ilmiö suomessa, monet lapset altistuvat tämän ilmiön vaikutuksille lapsuuden kodeissaan. Joka kolmas nainen ja vajaa viidennes miehistä on kokenut parisuhteessaan joskus fyysistä väkivaltaa tai sillä uhkailua. Parisuhteessa tapahtuva väkivalta on usein toistuvaa ja vakavaa ja valtaosassa tapauksista seuraukset koskettavat myös lapsia. (Tilastokeskus 2022.)

Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuonna 2023 viranomaisten tietoon tulleissa pari- ja lähisuhdeväkivaltarikoksissa oli 12 300 uhria, mikä on 5,3 % enemmän kuin edellisvuonna. 74 % täysi-ikäisistä uhreista oli naisia. Aviopuolison tekemän parisuhdeväkivallan määrä kasvoi 10,7 % edellisvuodesta. Lapsiin kohdistuvien väkivaltatapauksien osuus kasvoi 12,2 % edellisvuoteen verrattuna ja ilmoitettuja tapauksia oli lähes 3 100. Nämä luvut kertovat vain viranomaisille ilmoitetuista tapauksista, joten todellinen määrä on huomattavasti suurempi. (Tilastokeskus 2024.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, kuinka altistuminen perheväkivallalle lapsena vaikuttaa lapsen psyykkiseen hyvinvointiin. Opinnäytetyömme työelämäkumppanina toimi Sahakosken perhetukikeskus. Työn tavoitteena on koota yhteen tutkimuksia aiheesta ja näitä analysoida tuottaen tietoa lasten ja nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille. Tällaiselle tutkimustiedolle on tarvetta Sahakosken perhetukikeskuksen lisäksi myös laajemminkin sosiaalialan kentällä. Tiedon lisääminen auttaa lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia ymmärtämään paremmin väkivaltaa ilmiönä sekä sen vaikutuksia. Ammatillaiset kykenevät siten paremmin tukemaan ja auttamaan lapsia ja perheitä, jotka ovat kokeneet väkivaltaa.

Tutkimuskysymykseksi valikoitui, kuinka perheväkivallalle altistuminen vaikuttaa lapsen psyykkiseen hyvinvointiin? Koska aiheesta löytyy paljon tutkimustietoa etukäteen, valikoitui tutkimustavaksi kuvaileva kirjallisuuskatsaus.

2 Opinnäytetyön työelämäkumppani

Opinnäytetyömme työelämäkumppani on Haminassa sijaitseva Sahakosken perhetukikeskus, joka tarjoaa lastensuojelupalveluja. Sahakosken perhetukikeskuksessa on kaksi eri osastoa. Vehka-osaston toimintamuotona on pitkäaikaisesti sijoitettujen yli 12-vuotiaiden lasten ja nuorten hoito- ja kasvatus. Vehkassa on kuusi asiakaspaikkaa ja lisäksi itsenäistymisasunto. Kaisla-osastolla toteutetaan lasten ja nuorten elämäntilanteen kartoitusta, vanhemmuuden- ja perhearviointia sekä perhetyötä. Kaislassa asiakaspaikkoja on viisi sekä kaksi perheasuntoa. (Kymenlaakson hyvinvointialue 2024.)

Ennen Sahakoskelle saapumista lapsen sosiaalityöntekijä on arvioinut lapsen palvelun tarpeen. Lapsi voi tulla Sahakoskelle kodista tai toisesta laitoksesta. Sahakoskella mahdollistetaan lapsen ja nuoren kasvulle ja kehitykselle turvalliset ja tasapainoiset puitteet kodinomaisessa ympäristössä. Lapsen kasvun ja kehityksen tukemisessa on tärkeää luottamuksellisen suhteen rakentaminen lapsen ja ohjaajan välille sekä yhteistyö lapsen vanhempien ja lähiverkoston kanssa. Sahakoskella jokaiselle lapselle tehdään selkeät ja konkreettiset tavoitteet ja painotetaan koulunkäynnin ja harrastusten, yhteisten sääntöjen ja arjen rutiinien merkitystä. Sahakosken arvoja ovat lapsilähtöisyys sekä lapsen edun toteutuminen ja yksilöllinen huomioiminen. Työskentely on suunnitelmallista ja tavoitteellista ja työskentelyn kohteena on koko perhe, eikä ainoastaan lapsi.

Lastensuojelun tarkoitus on turvata lapsen hyvinvointi ja oikeudet. Sen tehtävänä on tukea perheitä ja lapsia, jotka ovat vaikeissa olosuhteissa, sekä varmistaa, että lapsilla on turvallinen ja kehitystä tukeva ympäristö. Lastensuojelu puuttuu tilanteisiin, joissa lapsen terveys tai kehitys on vaarassa, ja pyrkii tarjoamaan apua sekä ennaltaehkäisevästi että kriisitilanteissa. Tavoitteena on aina lapsen etu. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen liittyvillä toimilla pyritään ehkäisemään varsinaisen lastensuojelun tarvetta. Ehkäisevällä lastensuojelulla tarjotaan apua ja tukea riittävän varhain, jolloin ehkäistään ongelmien syntymistä tai pahenemista. Tärkeä tehtävä ehkäisevän työn toteuttamisessa on neuvolalla, päivähoidolla ja koululla. (STM 2024.)

Lastensuojelu on vahvasti laissa määriteltyä ja sitä ohjaavat erilaiset lait, kuten lastensuojelulaki, sosiaalihuoltolaki, hallintolaki sekä laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta. Keskeisin työtä ohjaava laki on lastensuojelulaki. Lastensuojelulaki (417/2007) määrittelee muun muassa sen, millä perustein lapsi voidaan ottaa huostaan tai kuinka lapsen huolto lastensuojelulaitoksessa tulee järjestää. Lapsen oikeuksista säädetään myös Suomen perustuslaissa. Suomi sitovat Euroopan ihmisoikeussopimus (63/1999) ja YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus (60/1991). Niissä velvoitetaan asettamaan lapsen etu aina etusijalle kaikessa viranomais toiminnassa.

3 Teoreettinen tausta

3.1 Lapsen psyykinen kehitys ja hyvinvointi

Lapsuus ja nuoruus ovat voimakkaan psyykkisen ja fyysisen kehityksen aikaa, johon vaikuttavat sekä ihmisen yksilölliset tekijät että ympäristö. Lapsuuden perheellä on suuri vaikutus lapsen kasvuun ja kehitykseen. Lapsuuden elinolot ja kokemukset vaikuttavat läpi koko yksilön elinkaaren. Lapsuudessa koetut asiat, sosiaaliset suhteet sekä fyysinen ja psyykinen kehitys luovat pohjaa nuoruuden hyvinvoinnille ja nämä ikävaiheet vaikuttavat myöhemmin myös aikuisuuden hyvinvointiin. (THL 2024.) Aivotutkimuksen ja kehityspsykologian näkökulmasta varhaisvuosien oppiminen, kehitys ja kokemukset vaikuttavat merkittävästi aivojen ja mielen rakentumiseen. Kaikki mitä pieni lapsi kokee raskausaikana ja ensimmäisinä elinvuosinaan rakentaa ja muovaa hänen aivojaan. (MLL 2024.)

Lapsen psyykinen hyvinvointi tarkoittaa lapsen tunne-elämän, sosiaalisten taitojen ja mielenterveyden tasapainoista kehitystä. Se edellyttää turvallista ja kannustavaa ympäristöä, jossa lapsi voi kokea rakkautta, hyväksyntää ja tukea. Hyvinvoiva lapsi kykenee hallitsemaan tunteitaan, muodostamaan terveitä ihmissuhteita ja käsittelemään haasteita. Psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavat perheen olosuhteet, lapsen persoonallisuus, kouluympäristö ja mahdollinen trauma- tai stressikokemus. Varhainen tuki ja huolenpito auttavat ehkäisemään mielenterveyden ongelmia ja edistävät lapsen kehitystä. (Mieli 2024, THL 2024.)

Syntyessään vauva on heti virittyneenä vuorovaikutussuhteelle, jossa vanhempi vaikuttaa vauvaansa ja vauva vanhempaansa. Tämä suhde muuttuu kehityksen kuluessa, mutta toimii pohjana kaikille myöhemmille ihmissuhteille. Lapsi voi kasvaa psyykkisesti terveeksi vaikeissakin olosuhteissa, ja toisaalta lapsen psyykinen kehitys voi häiriintyä suotuisissakin oloissa. (Mäntymaa & Tamminen 1999.)

Kiintymyssuhdeteorian mukaan aikuinen on valitsemansa hoivan kautta vastuussa siitä, millainen kiintymysmalli lapselle kasvaa. Turvaton kiintymyssuhdemalli on vaarassa kehittyä, mikäli lapsen hätään ei vastata odotusten mukaisesti. (Rusanen 2011, johdanto.) Kiintymyssuhde luo pohjan turvallisuudentunteen rakentumiselle. Turvallisessa kiintymyssuhteessa vanhempi on saatavilla, auttaa, lohduttaa ja vastaa lapsen tarpeisiin oikea-aikaisesti. (MLL 2024.)

Kiintymysmallin syntymisen kannalta viisi ensimmäistä ikävuotta ovat erityisen tärkeitä. Psykologinen syntyminen eli eräänlainen minuuden kehitys tapahtuu kolmen ensimmäisen ikävuoden aikana, lapselle tärkeiden ihmisten varassa. Terveen kiintymyssuhteen rakentuminen aikuisen luo vahvan perustan lapsen kehitykselle ja hyvinvoinnille, oppimiskyvylle, tunne-elämän

kehittymiselle sekä aikuisuuden mielenterveydelle. (Rusanen 2011, 1. pikkulapsen hoivaa koskevia myyttejä)

Hoivaajaan muodostuva kiintymyssuhde syntyy huolenpidon tarpeesta, turvallisuuden kokemuksesta ja aidosta uteliaisuudesta toista kohtaan ja sen avulla vauva pysyy hengissä. Kiintymyssuhteessa tapahtuva traumatisoituminen aiheuttaa monimuotoisten traumaoireiden lisäksi muun muassa kehollista epätasapainoa ja voimakasta tunteiden ilmaisua sekä vaikeuksia kestää tai käsitellä kielteisiä tunteita. Voi olla vaikeuksia tarkkaavuuden tai käyttäytymisen säätelyssä, esimerkiksi riskikäyttäytymistä, uhkaavien tilanteiden huomiotta jättämistä, kykenemättömyyttä rauhoittaa itseään tai epäsovivien rauhoittumiskeinojen käyttäminen. Vaikeuksia voi esiintyä myös itsensä ja suhteidensa säätelyssä, joka voi näyttäytyä muun muassa itsensä näkemisenä avuttomana ja vahingoittuneena tai epäluottamuksena tai huolena hoitajia kohtaan tai asioiden voimakkaana vastustamisena ja aggressiivisuutena. (Linner Matikka & Hipp 2023, 19.) Vakavimpia vaurioita psyyken kehitykselle tapahtuu ensimmäisen kolmen ikävuoden aikana (Maanmieli & Sarvela 2022, 58.)

Lapsen psyykkistä hyvinvointia suojaavia tekijöitä ovat muun muassa turvallinen kiintymyssuhde, riittävä läheisyys kotona sekä tunne hyväksytyksi tulemisesta. Vahvistamalla suojatekijöitä voidaan vähentää riskitekijöiden vaikutusta. (Marjamäki, Kosonen, Törönen & Hannukala 2015.)

3.2 Perheväkivalta

Maailman terveysjärjestö WHO:n määritelmän mukaan väkivalta on vallan, kontrollin tai fyysisen voiman tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista siten, että se kohdistuu toiseen ihmiseen tai ihmisryhmään ja voi johtaa tai johtaa vamman syntymiseen, kehityksen häiriintymiseen, perustarpeiden tyydyttämättä jäämiseen tai kuolemaan. (WHO 2002, 21-22.)

Perhe- ja lähisuhdeväkivalta tarkoittaa, että väkivallan tekijä ja kokija ovat tai ovat olleet keskenään läheisessä suhteessa ja tekijä on uhrin nykyinen tai entinen avo- tai aviokumppani, seurustelukumppani, sisarus, vanhempi tai lapsi (Karhuvaara, Kaitue & Ruuhilahti 2023). Lähisuhdeväkivalta tapahtuu usein kodeissa ja jää valitettavan usein piiloon. Väkivallan vaikutukset koskettavat usein koko lähipiiriä. Vuodesta 2011 alkaen lievätkin pahoinpitelyt lähisuhteessa ovat virallisen syytteen alaisia rikoksia. (THL 2023.)

Parisuhdeväkivalta usein muuttuu ajan mittaan pahemmaksi ja seurauksiltaan vakavammaksi. Väkivallan tekijän ja kokijan ollessa intiimissä ihmissuhteessa väkivalta on erityisen haavoittavaa ja suhteesta on vaikea irtaantua. Häpeä ja syyllisyys voivat olla esteenä avun hakemiselle. Raskaana olevilla ja pienten lasten äideillä on suurentunut riski joutua kokemaan

parisuhdeväkivaltaa. Perheissä, joissa on pieniä lapsia velvollisuuksien lisääntyminen, univaje sekä puutteelliset tunteiden ilmaisu- ja hallintataidot voivat lisätä väkivallan riskiä. (THL 2023.)

Väkivalta voi ilmetä eri muodoissa. Lähi-suhteessa ja perheessä tapahtuva väkivalta voi olla muun muassa fyysistä, henkistä, seksuaalista, taloudellista, digitaalista tai kunniaan liittyvää väkivaltaa tai sillä uhkaamista sekä kaltoinkohtelua tai laiminlyöntiä (STM 2023). Fyysinen väkivalta voi olla esimerkiksi lyömistä, potkimista, kuristamista, tönimistä, tukistamista, raapimista, repimistä, ravistelua tai ampuma- tai teräaseen käyttöä (Karhuvaara ym. 2013). Henkistä väkivaltaa on muun muassa alistaminen, nimittely, arvostelu, halveksunta, kontrollointi, eristäminen, sosiaalisen elämän rajoittaminen, voimakas mustasukkaisuus, tavaroiden hajottaminen, itsemurhalla uhkailu tai joillakin näistä uhkailu (THL 2023). Henkinen väkivalta alkaa yleensä vähitellen. Sitä voi esiintyä ilman, että suhteessa on fyysistä väkivaltaa, mutta usein henkinen väkivalta saattaa muuttua ajan kanssa myös fyysiseksi väkivallaksi. (Karhuvaara ym. 2023.)

3.3 Väkivallalle altistuminen

Lapsi altistuu väkivallalle sekä kaikille väkivallan haitallisille vaikutuksille, jos joku perheenjäsenistä käyttäytyy väkivaltaisesti (THL 2023). Väkivallalle altistuminen voi olla sitä, että lapsi todistaa väkivaltaa silminnäkijänä, kuulee huutoa ja riitaa ja näkee väkivallan jälkiä, lapsi saattaa olla piilossa tai pakotettuna huoneessaan ja kuulla tavaroiden rikkoutumista ja vanhemman huudon, raivon ja anelun väkivallan lopettamisesta. Lapsi joutuu pelkäämään, että vanhempi vahingoittuu tai kuolee tai hän voi joutua itse puolustamaan väkivallan uhria. Lapsi voi joutua myös vanhempien viestinviejäksi tai joutua salailemaan väkivaltaa. (Karhuvaara ym. 2013). Väkivaltaisella ilmapiirillä on monia haitallisia vaikutuksia kuten pelkoa ja turvattomuutta, vaikka väkivalta ei kohdistu suoraan lapseen. Väkivallalle altistumisen jatkuessa pitkään, se voi altistaa monille sairauksille. Tällaisessa ympäristössä kasvava lapsi oppii usein väkivallan keinona ratkaista riitoja. Väkivaltaisessa ympäristössä lapsen kehityksen voi turvata vain puuttamalla tilanteeseen. Aikuisten väliselle väkivallalle altistuminen on aina hyvin haitallista lapselle sekä yksi henkisen väkivallan muoto. (THL 2023.) Väkivallalle altistumisen on todettu olevan yhtä vahingollista lapselle, kuin suoraan lapseen itsensä kohdistuva väkivalta (Korhonen 2021).

3.4 Lapsuudenaikaiset haitalliset kokemukset (ACE)

Lapsuudenaikaiset haitalliset kokemukset (ACE eli Adverse Childhood Experiences) ovat 0-7 vuoden iässä tapahtuneita potentiaalisesti traumatisoivia fyysisen, psyykkisen tai seksuaalisen väkivallan tai laiminlyönnin kokemuksia tai lapsen turvallisuutta tai kodin vakautta heikentäviä ongelmia. Tällaisia voivat olla esimerkiksi vanhempien ero tai vanhempien keskinäinen väkivalta, mielenterveysongelmat, päihteidenkäyttö tai vanhemman vankeustuomio.

Nämä haitalliset kokemukset usein siirtyvät sukupolvelta toiselle. Laajat ACE-tutkimukset osoittavat, että lapsuuden aikaiset haitalliset kokemukset ovat selkeästi yhteydessä somaattisiin ja psyykkisiin sairauksiin sekä terveyttä heikentävään riskikäyttäytymiseen aikuisiässä. Lapsuuden aikaisista haitallisista kokemuksista voi olla seurauksena traumaperäinen stressihäiriö, jonka kielteiset vaikutukset muun muassa oppimiseen, kehitykseen, sosiaalisiin suhteisiin sekä tunne-elämään on pystytty osoittamaan neurologisissa ja aivojen kehitystä seuraavissa tutkimuksissa. (Kortelainen & Remsu 2022.)

Lapsuudenaikaisten haitallisten kokemusten tutkimuksen aloitti Vincent Felitti 1900-luvulla, jolloin käytettiin ensimmäisen kerran termiä Adverse Childhood Experiences (ACE). Tutkimus selvitti, kuinka ACE-kokemukset vaikuttivat aikuisiän terveyteen. Tutkimus tehtiin 9500 henkilölle, jotka osallistuivat rutiiniterveystarkastukseen. Felitin tutkimus oli ensimmäinen, joka vakuuttavasti osoitti, että ACE-kokemuksilla ja niiden kertymisellä oli merkittävä yhteys aikuisiässä esiintyviin päihdeongelmiin, masennukseen ja itsetuhoisuuteen sekä somaattisiin sairauksiin. Myöhemmät tutkimukset ovat vahvistaneet löydöksiä. (Lindblom 2023.)

Gardner kollegoineen selvitti meta-analyysissään (2019) erityyppisten ACE-kokemusten vaikutuksia. Ne oli jaoteltu fyysisen ja emotionaaliseen kaltoinkohteluun, seksuaaliseen hyväksikäyttöön, heitteillejättöön sekä altistumisen vanhempien väliselle väkivallalle. Tulokset osoittivat kaikkien tekijöiden olevan merkittäviä riskitekijöitä masennukselle. Vakavimpia vaikutuksia näytti olevan emotionaalisella kaltoinkohtelulla, joka voi selittyä sillä, että lapsen kaltoinkohtelija yleensä on oma vanhempi, mikä taas on erityisen vahingoittavaa kiintymykselle ja perusturvallisuudelle. (Lindblom 2023.)

Haitallisten kokemusten kertymistä voidaan seurata ACE-pisteitä laskemalla. ACE-kokemusten kertymisen on todettu lisäävän riskiä sekä fyysiselle että psyykkiselle sairastuvuudelle, käytös- ja oppimisvaikeuksille, päihdeongelmille ja ovat yhteydessä eliniän lyhenemiseen, riskikäyttäytymiseen, tapaturmiin sekä itsemurhiin. Haitallisten kokemusten riski johtuu niiden aiheuttamasta toksisesta stressireaktiosta. Se on vahingollinen reaktio pitkäaikaiselle ja voimakkaalle stressitekijälle, joka pitkittyessään vaikuttaa aivojen rakenteeseen ja hermoston toimintaan. Uhan jatkuva ennakointi aktivoi kroonisen stressireaktion ja pitkään jatkuessaan keho ei pääse palautumaan, jolloin stressi alkaa vaurioittamaan lapsen kehityksessä olevaa

stressisäätelyjärjestelmää ja täten vaikeuttaa oppimista ja itsesäätelytaitojen kehittymistä. (Maanmieli & Sarvela 2022, 13, 35.)

Haitallisten kokemusten vastapainona voi olla suojaavia tekijöitä, jotka edistävät hyvinvointia, kuten lapsuusiässä terveitä ja kannattelevia suhteita aikuisiin (esimerkiksi isovanhemmat, opettajat jne.), hyvät kaverisuhteet, turvallinen asuinympäristö tai mielekäs harrastus. Koskaan ei ole liian myöhäistä lähteä etsimään ja luomaan korjaavia kokemuksia esimerkiksi terapiassa, työnohjauksessa tai terapeuttisissa harrastuksissa. (Maanmieli & Sarvela 2022, 35.)

ACE-tutkimus tarjoaa opinnäytetyössämme vankan tieteellisen perustan sille, miten lapsuudenaikaiset haitalliset kokemukset, kuten väkivalta ja vanhempien konfliktit, voivat lisätä riskiä psyykkisiin ongelmiin, fyysisiin sairauksiin ja sosiaalisiin vaikeuksiin myöhemmässä elämässä.

3.5 Traumainformoitu työote

Trauma on tapahtuma tai tapahtumien sarja, joka uhkaa ihmisen koskemattomuutta tai olemassaolon jatkuvuutta ja ylittää ihmisen sieto- ja käsittelykyvyn. Siihen liittyy yleensä todellinen tai koettu uhka kuolemasta tai vakavasta loukkaantumisesta. Traumaattinen tapahtuma voi olla esimerkiksi väkivallan uhriksi joutuminen, onnettomuus, läheisen äkillinen menehtyminen tai luonnon ilmiön armoille joutuminen. (Korhonen 2021.) Myös niin sanotusta läheltä piti -tilanteesta tai kokemuksesta uhattuna olemisesta voi seurata psyykkinen trauma. Traumaattiseen kokemukseen liittyy usein täydellinen avuttomuuden tunne. (Klaavu 2023, 52.) Trauma on ikään kuin näkymätön ja parantumaton haava, joka ei ole vain haava mielessä vaan haava sosiaalisessa kehomyölessä. Trauma näkyy kehossamme epävakaina autonomisen hermostomme vireystiloina ja tunteiden säätelyongelmina ja rikkoo ihmissuhteitamme. Traummat voivat olla yksittäisiä haitallisia kokemuksia tai toistuvia tapahtumia laajemmassa historiallisessa ja sosiaalisessa kontekstissa. Kiintymyssuhteissa tapahtuva traumatisoituminen on lapselle erityisen haitallista. (Maanmieli & Sarvela 2022, 45.)

Traumainformoitu työote tarkoittaa tapaa hahmottaa pahoinvoinnin syitä ja seurauksia laajasti ottaen huomioon koko ihmisyyden olemus. Ihmisen kohdatessa traumaattisen tapahtuman tai useampia haavoittavia kokemuksia seuraukset ulottuvat kaikkiin olemisen tasoihin; somaattiseen, psyykkiseen sekä sosiaaliseen. Traumainformoitu työote edellyttää, että kaikki nämä ihmisyyden tasot otetaan huomioon sekä työssä että myös työhyvinvoinnissa. (Linner Marikka & Hipp 2023, 8.) Ihmiset pyritään liittämään osaksi elämäntapaa, jossa haavoittavien kokemusten syntymistä pyritään ennaltaehkäisemään ja pyritään edistämään väkivallasta sekä muista haitallisista kokemuksista toipumista (Linner Matikka & Hipp 2023, 28).

Traumainformoidussa työtöteessa työkaluina ovat muun muassa tunne- ja vuorovaikutustaidot sekä säätelytaidot ja kehotietoisuus (Linner Matikka & Hipp 2023, 8).

Psykiatrinen diagnostiikka perustuu usein oirekuviin, eikä välttämättä oteta huomioon yhteyttä traumaattisiin elämäkokemuksiin ja oireiden takana olevaan ilmiöön. Lapsuudessaan vakavasti kaltoinkohdellulla voi olla useita erilaisia psykiatrisia diagnooseja ja hoidetaan vain oireita yksitellen oireenmukaisena hoitona. Monien lapsuudessaan kaltoinkohtelevissa oloissa eläneiden ihmisten oireet ovat lapsuuden selviytymiskeinoja sietämättömistä olosuhteista. (Linner Matikka & Hipp 2023, 13.) Traumatisoituminen ei ole ainoastaan menneessä tapahtunut asia, vaan vaikuttaa ihmisen nykyelämään ja jokapäiväiseen arkeen monella tavalla.

Se voi näyttäytyä esimerkiksi nukkumiseen ja syömiseen liittyvinä ongelmina, ahdistuksen ja paniikin tunteina, tunteiden säätelämisen vaikeutena, itsetuhoisina ajatuksina, päihteiden väärinkäyttönä tai identiteetin ongelmina, vaikeuksina ihmissuhteissa tai seksuaalisuuden ongelmina. Trauma vaikuttaa myös turvallisuuden tunteeseen, vaikka nykyhetkessä olisikin turvassa. (Linner Matikka & Hipp 2023, 16.)

Kiinnostus traumatisoitumista kohtaan on edistänyt trauman tunnistamista, liittyen esimerkiksi vahingollisiin ihmissuhteisiin, kuten perhe- ja sukupuolittuneeseen väkivaltaan, kiusaamiseen, rikollisuuteen ja erilaisiin syrjinnän ilmiöihin, kuten rasismi tai homofobia. Tämä systeeminen ymmärrys traumasta on mahdollistanut parempaa kohtelua uhreille ja tekijöille sekä luonut parempia mahdollisuuksia toipumiselle. Vuosikymmeniä on ymmärretty trauman neurofysiologiasta, psykologiasta ja psykiatriasta, mutta vasta viime vuosikymmeninä on alettu ymmärtämään trauman systeemisiä vaikutuksia. (Linner Matikka & Hipp 2023, 35.)

Traumainformoidun lähestymistavan historia koostuu eri lähteistä: traumaselviytyjien kokemukset, trauma- ja väkivaltatutkimuksen kokoama tieto, erilaisten hoitomallien kehittäminen sekä sosiaalinen ja poliittinen toiminta, jonka tarkoituksena on pyrkiä ehkäisemään väkivaltaa ja traumatisoitumista tehokkaasti. Lapsuuden haitallisiin kokemuksiin (ACE-kokemusten) tutkimiseen käytetty ekososiaalinen linssi on tärkeä huomioida jokaisen henkilön kohdalla. Huomioitavia alueita on yksilölliset, sosiaaliset, ekologiset, kulttuuriset ja muut ympäristötekijät. Näiden systeemien vuorovaikutus vaikuttaa lapsen aikuisuuden hyvinvointiin, muun muassa mielenterveyteen ja fyysiseen terveyteen sekä sosiaaliseen hyvinvointiin ja oppimiseen. Ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi riippuu siis yksiköllisen perimän, persoonallisuuden piirteiden, iän ja ihmisen omien selviytymisstrategioiden lisäksi systeemisesti monen eri tason tekijöistä. (Linner Matikka & Hipp 2023, 29.)

Muun muassa ACE-tutkimukset ovat vaikuttaneet siihen, että sosiaali- ja terveystieteissä on menty kohti traumatietoisempaa hoitoa (Trauma Informed Care). Lapsuuden traumaa käytetään linssinä ymmärtämään käyttäytymiseen vaikuttavia kognitiivisia, emotionaalisia ja fyysisiä oireita. Yhdysvaltojen sosiaali- ja terveysministeriön alainen virasto SAMHSA (Substance

Abuse and Mental Health Services Administration) on 2015 määritellyt traumatietoisien hoidon pääkohdiksi ymmärryksen trauman vaikutuksista yksilöön, perheeseen, ryhmään, organisaatioon sekä yhteisöön, kyvyn tunnistaa trauman merkit ja oireet asiakkaassa, henkilökunnassa ja organisaatiossa sekä traumatietoisuuden integroinnin poliittisiin ohjelmiin ja käytäntöihin sekä pyrkimyksen välttää uudelleen traumatisoitumista. (Kortelainen & Remsu 2022.) Traumainformoidussa lähestymistavassa rakennetaan turvallista ekososiaalista hyvinvointia ja yhteisöjä ja ympäristöjä, jotka vaalivat terveyttä ja mielenterveyttä, jotta kaikkien, erityisesti lasten, luonnolliset korjaavat kokemukset mahdollistuisivat (Linner Matikka & Hipp 2023, 36).

Traumainformoitu työote tarjoaa kehyksen, jonka avulla voidaan tarkastella, miten traumaattiset kokemukset - kuten perheväkivallan todistaminen - vaikuttavat lapsen kehitykseen ja mielenterveyteen. Traumainformoitu työote auttaa työntekijöitä lähestymään asiakkaita empaattisemmin ja ymmärtäväisemmin, mikä voi vähentää konfliktitilanteita ja lisätä vuorovaikutuksen onnistumista. Työote ei keskity vain ongelmien tunnistamiseen, vaan myös asiakkaiden vahvuuksien ja voimavarojen tukemiseen, mikä on olennaista lastensuojelutyössä. Traumainformoitu työote on tärkeä ja ajankohtainen keino ymmärtää, ennaltaehkäistä ja käsitellä perheväkivallan vaikutuksia lapsiin ja perheisiin lastensuojelun kontekstissa. Traumainformoitu työote ja ACE-näkökulma auttavat analysoimaan sekä välittömiä että pidemmän aikavälin vaikutuksia ja tarjoavat käsitteelliset työkalut näiden ymmärtämiseen.

3.6 Systeminen työote

Systemisen työotteen ajatuksena on, että lasten ja perheiden elämä nähdään kokonaisuutena, jonka kaikki osat vaikuttavat toisiinsa. Syy-seuraussuhteet ajatellaan kehämäisinä, jolloin jokainen osa on sekä syy että seuraus. Perheen kanssa työskentelevät ammattilaiset ovat myös osa perheen systeemiä ja heidänkin toimintansa vaikuttavat lapseen ja perheeseen. Tavoitteena on varmistaa lasten oikeuksien toteutuminen kohtaamalla ja kuulemalla lapsia ja heidän läheisiään entistä kokonaisvaltaisemmin sekä vahvistamalla heidän vaikuttamismahdollisuuksiaan. Systemisellä työotteella pyritään rakentamaan yhdessä syvempää ymmärrystä lapsen ja perheen tilanteesta ja avuntarpeista. Keskeistä systemisessä työotteessa on kunnioittava, keskusteleva ja ratkaisukeskeinen vuorovaikutus, joka perustuu kohtaamiseen ja luottamuksen rakentamiseen. Luodun suhteen ansiosta pystytään käsittelemään vaikeita asioita. Työn lähtökohtana ovat koko perheen ja erityisesti lapsen tai nuoren kokemukset. (THL 2024.)

Systeminen työote tarjoaa kokonaisvaltaisen ja moniulotteisen tavan ymmärtää ja käsitellä perheväkivallan vaikutuksia lapsen psyykkiseen hyvinvointiin. Perheväkivallan vaikutukset voivat heijastua lapsen arkeen, koulunkäyntiin, kaverisuhteisiin ja muihin kehityksellisiin alueisiin. Työote huomioi perheenjäsenten väliset vuorovaikutukset ja sen, miten esimerkiksi

perheväkivallan dynamiikka vaikuttaa lapsen ja muiden perheenjäsenten rooleihin ja käyttäytymiseen. Systeeminen työote auttaa tunnistamaan, miten muutos yhdessä osassa systeemiä voi vaikuttaa koko perheeseen. Esimerkiksi vanhempien tukeminen ja väkivallan kierteen katkaiseminen voivat suoraan ja välillisesti parantaa lapsen psyykkistä hyvinvointia. Systeeminen työote ei keskity vain ongelmien analysointiin, vaan myös etsii tapoja edistää perheen voimavaroja ja toimivia vuorovaikutussuhteita. Traumainformoitu työote ja ACE-tutkimus painottavat yksilön kokemuksia, kun taas systeeminen työote laajentaa tarkastelua perheeseen ja yhteisöön.

4 Opinnäytetyön toteutus

Tässä luvussa käydään läpi opinnäytetyöprosessin toteutusta. Opinnäytetyö tehtiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Opinnäytetyön aineisto koottiin eri tietokannoista ja analysoitiin teemoittelun avulla.

4.1 Tarkoitus ja tavoite (tutkimuskysymys)

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, kuinka väkivallalle altistuminen vaikuttaa lapsen psyykkiseen hyvinvointiin. Opinnäytetyön työelämäkumppanina toimii Sahakosken perhetukikeskus. Työn tavoitteena on koota ja analysoida aiheeseen liittyvää tutkimustietoa sekä tuottaa siitä hyödyllistä tietoa lasten ja nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille. Tämänkaltaiselle tutkimustiedolle on tarvetta paitsi, Sahakosken perhetukikeskuksessa myös laajemmin sosiaalialalla, erityisesti lähisuhdeväkivallan tilastot huomioiden. Tiedon lisääminen auttaa lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia ymmärtämään paremmin väkivaltaa ilmiönä sekä sen vaikutuksia. Ammattilaiset kykenevät siten paremmin tukemaan ja auttamaan lapsia ja perheitä, jotka ovat kokeneet väkivaltaa. Tutkimuskysymykseksi valikoitui, kuinka perheväkivallalle altistuminen vaikuttaa lapsen psyykkiseen hyvinvointiin. Tutkimuksessamme emme ole asettaneet aikarajoituksia vaikutusten ilmenemiselle, vaan olemme tarkastelleet sekä välittömiä että pitkäaikaisia seurauksia.

4.2 Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat

Laadullinen tutkimus on empiiristä tutkimusta. Kyse on empiirisen analyysin tavasta tarkastella aineistoa ja argumentoida. (Sarajärvi & Tuomi 2017, Onko laadullinen tutkimus tutkimustyyppiltään teoreettista vai empiiristä tutkimusta.) Laadullista tutkimusta voidaan kutsua myös ymmärtäväksi tutkimukseksi, ilmiöitä voi selittää ja ymmärtää. Ymmärtämiseen liittyy

aikomuksellisuus ja sillä tarkoitetaan sukeltamista tutkimuskysymykseen liittyvään henkiseen ilmapiiriin, ajatuksiin, tunteisiin ja motiiveihin. (Sarajärvi & Tuomi 2017, Aristoteelinen perinne ja ymmärtävä tutkimus.)

Opinnäytetyö toteutetaan kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Kirjallisuuskatsaus kertoo tutkimuskysymykseen liittyvistä aiemmista tutkimuksista ja miten kirjallisuuskatsaus liittyy näihin. Kirjallisuuskatsaus on tutkimus itsessään ja tehokas tapa syventää tietoa johonkin aiheeseen liittyen. Kirjallisuuskatsaus tutkii siis aiemmin tutkittua tietoa eli se on toisen asteen tutkimusta. Kirjallisuuskatsauksen toteutuksessa voidaan käyttää aineistolähtöistä sisällönanalyysia. (Sarajärvi & Tuomi 2017, Sisällönanalyysi apuna systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa.)

Laadullinen tutkimus auttaa ymmärtämään tätä tutkimuskysymystä syvemmin kuin määrällinen tutkimus. Kirjallisuuskatsauksella avataan määrällistä tutkimusta tarkemmin ihmisten käyttäytymistä, hyvinvoinnin kokemusta ja perheväkivallan vaikutuksia. Laadullisella tutkimuksella tässä pyritään kuvaamaan aihetta ja kontekstia sen sijaan, että etsittäisiin mitattavaa aineistoa.

4.3 Aineistonkeruu

Kirjallisuuskatsauksemme aineisto perustuu tutkimusjulkaisuihin, jotka ovat julkaistu suomen tai englannin kielellä ja vastaavat tutkimuskysymykseemme ja joista on koko teksti saatavilla. Pohdimme aluksi tutkimusten ajankohdan rajaamista esimerkiksi kymmeneen vuoteen, mutta tutkittava ilmiö on sellainen, että emme katsoneet sen olevan niin aikaan rajattu, että olisi tarkoituksenmukaista tällaista rajausta tehdä. Tutkimusartikkelit on etsitty luotettavista sosi- aali- ja terveysalan tietokannoista. Hakuja teimme Finnasta, Ebscosta, Science directistä, Ovidista, Proquestista sekä PubMedistä. Tietokannat olivat käytettävissä Laurean HAKA-tunnuksien kautta.

Teimme koehakuja kaikista tietokannoista. Yritimme hakea artikkeleita suomenkielellä hakusanoilla perheväkival* OR lähisuhdeväk* AND laps* AND kehit* OR hait* OR vaik*, mutta suomenkielelliset hakusanat eivät tuottaneet juurikaan tuloksia. Päädyimme käyttämään englannin kielisiä hakusanoja: ”domestic violence” OR ”domestic abuse” OR ”family violence” AND effects AND children. Englanninkielellä hakusanoilla tuloksia tuli suuri määrä.

Sisäänotto ja poissulkukriteerit taulukossa esitettynä.

Taulukko 1: Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

SISÄÄNOTTOKRITEERIT	POISSULKUKRITEERIT
Julkaistu suomen kielellä tai englannin kielellä	Julkaistu muulla kuin suomen kielellä tai englannin kielellä
Tutkimusjulkaisut	Muut kuin tutkimusjulkaisut
Vastaa tutkimuskysymykseen	Ei vastaa tutkimuskysymykseen
Koko teksti saatavilla	Vain tiivistelmä saatavilla

Aluksi aiheenamme oli perheväkivallan vaikutukset lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin. Aihe oli kuitenkin niin laaja, että nopeasti huomasimme, että aihetta on rajattava. Hakuja tehtyämme ja artikkeleita seulottuamme, päädyimme rajaamaan aihetta perheväkivallalle altistumisen tutkimiselle, sillä huomasimme, että aiheesta oli useita tutkimuksia erilaisista näkökulmista ja aihe oli kiinnostava. Huomasimme myös, että väkivallan vaikutukset lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin oli liian laaja tutkimuskysymys, joten päätimme rajata tutkimuskysymyksen väkivallalle altistumisen vaikutukset lapsen psyykkiseen hyvinvointiin. Artikkelien alustavan tutkimisen jälkeen tutkimuskysymyksemme siis valikoitui ”kuinka perheväkivallalle altistuminen lapsena vaikuttaa psyykkiseen hyvinvointiin?”.

Kävimme artikkeleita läpi uudestaan uuden tutkimuskysymyksen kautta tarkemmin. Aluksi kävimme läpi otsikon ja tiivistelmän perusteella artikkeleita, jotka mahdollisesti voisivat sopia aiheeseemme. Tämän jälkeen meillä oli 36 artikkelia. Näitä kävimme läpi vielä tarkemmin ja jatkoon valikoitui 10 artikkelia, jotka luimme tarkkaan ja valitsimme tutkimuskysymykseen parhaiten vastaavat 6 artikkelia.

Taulukko 2: Tietokantahaut

TIETOKANTA	HAKULAUSE	RAJAUKSET	TULOKSET	HYVÄKSYTYT OTSIKON JA TIIVISTELMÄN PERUSTEELLA	LOPULLISESTI HYVÄKSYTYT
FINNA.FI	perheväkiv* OR lähisuhdeväk* AND laps* AND kehitys* OR hait* OR vaik*	artikkeli, ”tarkennettu artikkelihaku”	1	1	

EBSCO	"domestic violence" OR "domestic abuse" OR "family violence" AND effects AND children	Academic journals, full text, english	866	15	2
SCIENCE DIRECT	"domestic violence" OR "family violence" OR "domestic abuse" AND effects AND children	Research articles, English, social sciences, psychology, open access and archive	1464	8	
JBIB EBP DATABASE (OVID)	"domestic violence" OR "domestic abuse" OR "family violence" AND effects AND children		456		
PROQUEST	"domestic violence" OR "domestic abuse" OR "family violence" AND effects AND children	Scholar Journal, Article, English	14.890		

PubMed	"domestic violence" OR "domestic abuse" OR "family violence" AND effects AND children	Free full text	686	13	4
--------	---	----------------	-----	----	---

4.4 Aineiston analyysi

Tämä kirjallisuuskatsaus analysoidaan induktiivisesti eli aineistolähtöisenä tutkimuksena ja päättelynä. Sisällönanalyysi menetelmänä tarkoittaa sitä, että tutkimustietoa tiivistetään ja jäsenellään erilaisten katsausmatriisien eli taulukoiden tai kuvioiden avulla. (Vilka 2023, 86.)

Tutkittavaksi valitaan tutkimuskysymyksen kannalta merkitykselliset tutkimukset, jonka jälkeen tiedot järjestellään sellaiseen muotoon, että niitä voidaan paremmin tutkia. Induktiivisen analyysin vaiheessa edetään olennaisista havainnoista päätelmiin ja tuloksiin. Sisältöanalyysillä luodaan tutkittavasta aineistosta synteesi. Tutkimuskohteen ja tutkimusaineiston hyvä tuntemus mahdollistaa erittelyn ja vertailun, jonka ansiosta voi tehdä omia päätelmiä aiheesta. (Vilka 2023, 87.)

Sisällönanalyysi on laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmä, jonka avulla voidaan tehdä monenlaista tutkimusta. Sitä voidaan pitää yksittäisenä metodina sekä erilaisiin analyysikonaisuuksiin liitettynä väljänä teoreettisena kehyksenä. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 103.) Sisällönanalyysin avulla voidaan analysoida erilaisia dokumentteja systemaattisesti ja objektiivisesti. Sillä pyritään saamaan kuvaus tutkittavasta ilmiöstä tiivistetyssä ja yleisessä muodossa. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 117.)

Sisällönanalyysin ensimmäinen vaihe on alkuperäisdatan pelkistäminen, jossa aineistosta etsitään tutkimustehtävää kuvaavia ilmaisuja ja niitä kuvaavia pelkistettyjä ilmaisuja. Pelkistetyt ilmaisut listataan allekkain, jolloin luodaan pohja seuraavalle vaiheelle, eli aineiston klusteroinnille, eli ryhmittelylle. Aineistosta kootut alkuperäisilmaukset käydään läpi tarkasti ja samaa ilmiötä kuvaavat käsitteet ryhmitellään ja yhdistetään eri luokiksi, joista muodostuvat alaluokat. Nämä nimetään luokan sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Luokittelussa aineisto tiivistyy, sillä yksittäisistä tekijöistä muodostuu yleisempiä käsitteitä. Ryhmittelyssä muodostuu pohja tutkimuksen perusrakenteelle ja alustava kuva tutkittavasta ilmiöstä. Luokittelua

jatketaan yhdistelemällä alaluokkia, joista muodostuu yläluokkia ja näitä yhdistelemällä muodostetaan pääluokkia. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 123-125.)

Aineistoa luokiteltaessa pelkistetyistä ilmaisuista etsittiin samankaltaisuuksia ja yhdistäviä tekijöitä. Näiden yhdistävien tekijöiden pohjalta esiin nousi neljä pääluokkaa; psykologiset ja psykosomaattiset vaikutukset, käyttäytymiseen liittyvät vaikutukset, kehitykselliset ja pitkäaikaisvaikutukset sekä sosiaaliset ja emotionaaliset vaikutukset. Näistä pääluokista koottiin taulukko, johon sijoiteltiin pelkistetyt ilmaisut oikeille kohdilleen.

Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä saadaan vastaus tutkimuskysymykseen käsitteitä yhdistelemällä. Se perustuu tulkintaan ja päättelyyn.

Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä edetään empiirisestä aineistosta kohti käsitteellisempää näkemystä tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi 2028, 127.)

4.5 Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt lähteet

Lähteet ovat luotettavia ja tarkkaa harkintaa käyttäen valikoituja. Opinnäytetyöprosessi on tarkkaan kuvattu ja hakuprosessi taulukoitu selkeästi, jolloin se on helposti ymmärrettävässä muodossa. Lähdeviitteet on merkattu asianmukaisesti sekä tekstiviitteisiin, että lähdeluetteloon. Lisäksi opinnäytetyöprosessin aikana on koko ajan pidetty mielessä työn laatu ja eettiset periaatteet sekä noudatettu tutkimuseettisen neuvottelukunnan hyvää tieteellistä käytäntöä.

5 Perheväkivallalle altistumisen vaikutukset lapsen psyykkiseen hyvinvointiin

Tutkimuskysymyksenä opinnäytetyölle oli, kuinka perheväkivallalle altistuminen vaikuttaa lapsen psyykkiseen hyvinvointiin. Sisällönanalyysiä tehdessä tulokset teemoiteltiin erilaisten vaikutusten perusteella. Tulokset on lajiteltu omiin alaotsikoihin: psykologisiin ja psykosomaattisiin vaikutuksiin, käyttäytymiseen liittyviin vaikutuksiin, kehityksellisiin ja pitkäaikaisvaikutuksiin sekä sosiaalisiin ja emotionaalisiin vaikutuksiin.

5.1 Psykologiset ja psykosomaattiset vaikutukset

Käsitellyn aineiston mukaan väkivallalle altistuminen voi johtaa erilaiseen psykologiseen ja psykosomaattiseen oirehdintaan. Afolabin (2015) mukaan mielenterveysongelmat varhaisesta

elämästä aikuisuuteen voivat olla seurausta tästä. Hän kirjoittaa erityisesti masentuneisuudesta kuten myös Abbott, Guterman, Lamb & Sternberg (2006) mainitsevat korkeammat masennuspisteet väkivallalle lapsuudessa altistuneilla. Näistä molemmista tutkimuksista ilmeni myös lisääntynyt ahdistuneisuus sekä ahdistuneisuudesta johtuva unettomuus. Afolabi (2015) sekä Briggs-Gowan, Grasso, Mian, McCarthy, Pine, Pollak, Voss, Wakschlag & Zobel (2015) mainitsevat vakavan ahdistuneisuuden lisäksi posttraumaattisen stressihäiriön sekä posttraumaattiset stressioireet. Afolabin (2015) tutkimuksessa mainitaan myös hermostuneisuus ja epäsosiaalinen käyttäytyminen.

Oireina väkivallalle altistumisesta lapsuudessa tutkimusten mukaan ilmeni myös erilaisia fyysisiä ja psykosomaattisia oireita. Stilesin (2024) tutkimuksessa ilmeni psykosomaattiset vaivat kuten päänsäryt ja vatsakivut. Kyseisessä tutkimuksessa mainittiin myös regressiivinen käyttäytyminen kuten peukalon imeminen ja unihäiriöt. Briggs-Gowan ym. (2015) tutkimuksessa mainitaan dissosiattiiviset oireet väkivallalle altistumisen seurauksena. Afolabi (2015) toteaa, että väkivallalle altistuminen lapsena voi johtaa lapsen negatiivisiin fysiologisiin reaktioihin, kuten hermosolujen verkostoihin ja korkeisiin kortisolitasoihin, joka vääristää henkilön stressivastetta.

5.2 Käyttäytymiseen liittyvät vaikutukset

Perheväkivallalle altistuneet lapset voivat oireilla erilaisten käyttäytymis- ja tunneongelmien kautta. Erityisesti aineistosta esille nousi aggressiivisuus ja käyttäytymisongelmat perheväkivaltaa todistaneilla lapsilla. (Abbot ym. 2006.) Aggressiivinen käyttäytyminen väkivallalle altistuneilla lapsilla ilmenee myös Afolabin (2015) ja Stilesin (2024) tutkimuksista. Näissä kahdessa edellä mainitussa tutkimuksessa molemmissa myös mainitaan aggressiivinen käyttäytyminen ja erityisesti väkivallalle altistuneiden lasten aggressio äitejään kohtaan.

Sekä Stiles (2024) että Abbot ym. (2006) kertovat lisääntyneistä koulupoissaoloista, rikollisuudesta, varastelusta, päihteiden väärinkäytöstä sekä varhaisesta seksuaalisesta aktiivisuudesta lapsilla, jotka ovat altistuneet perheväkivallalle. Fatalistinen näkemys tulevaisuudesta näillä lapsilla, käy ilmi Stilesin (2024) tutkimuksesta. Tämä lisää riskinottoa ja epäsosiaalista käyttäytymistä. Myös syömisongelmat ja tottelemattomuus kuten tappelut, kiusaaminen ja valehtelu nousee esiin tässä tutkimuksessa.

5.3 Kehitykselliset ja pitkäaikaisvaikutukset

Monet väkivallalle altistuneet lapset kärsivät pitkäaikaisista haitallisista psykologisista ja biologisista seurauksista myöhemmässä elämässä, kuten Abbot ym. (2006) kirjoittaa. Afolabi

(2015) kertoo, että näille lapsille kehittyi sekä biologisia että psyykkisiä terveysongelmia teini-iässä ja varhaisessa aikuisiässä. Näistä mainittakoon huonot kognitiiviset kyvyt, heikot akateemiset kyvyt, sosiaalisen toiminnan haasteet sekä riskit negatiivisille pitkäaikaisille seurauksille teini-iässä ja aikuisiässä mukaan lukien todennäköisyys ryhtyä väkivaltaisiin vertais- ja romanttisiin suhteisiin. Afolabi (2015) kirjoittaa myös, että väkivallalle altistuminen kolmeen ikävuoteen mennessä vaikuttaa lapsen stressireaktiojärjestelmään ja näin ollen kykyyn vastaanottaa stressiä tulevaisuudessa. Ylivalppaus stressireaktiojärjestelmässä vaikuttaa lapsen nukkumiskykyyn ja häiritsee muuta biologista ja psykologista kehitystä.

Bogat, Cochran & Levendosky (2023) mainitsevat myös väkivallalle altistumisen lisäävän riskiä heikompisiin akateemisiin valmiuksiin ja taitoihin tulevaisuudessa. Samassa tutkimuksessa kerrotaan myös heikommasta itsesääätelykyvystä sekä sopeutumiskyvystä väkivallalle altistuneilla lapsilla ja tämä voi vaikuttaa myös heidän omaan vanhemmuuteensa myöhemmin elämässä.

5.4 Sosiaaliset ja emotionaaliset vaikutukset

Monissa näissä tutkimuksissa mainittiin väkivallalle altistumisen vaikuttavan lapsen kiintymyssuhteisiin. Afolabi (2015) kirjoittaa, että väkivallalle altistuminen häiritsee kiintymyssuhteita ja muodostaa perustan epävarmalle kiintymykselle ja näin ollen aiheuttaa ahdistusta lapselle. Tämä voi johtaa pelkotiloihin ja paniikkiin oman turvallisuutensa puolesta. Pienillä lapsilla tämän todettiin voivan ilmetä takertuvana ja vaativana käytöksenä. Samassa tutkimuksessa esiin nousi erilaiset emotionaaliset muutokset, jotka voivat aiheuttaa hermostuneisuutta, levottomuutta, ärtyneisyyttä ja syyllisyyttä. Myös Bogat ym. (2023) ja Stiles (2024) kirjoittavat väkivallalle altistumisen vaikutuksista kiintymyssuhteisiin. Stiles (2024) mainitsee että tämä voi johtaa syömishäiriöihin, unihäiriöihin tai eroahdistukseen.

Useissa näistä tutkimuksista nostettiin esiin lasten sosiaaliset taidot. Stiles (2024) toteaa myös, että väkivallalle altistuneilla lapsilla on todennäköisemmin haasteita sosiaalisissa taidoissa ja he myös osoittavat suurempaa halukkuutta käyttää väkivaltaa konfliktien ratkaisukeinona. Myös Afolabi (2015) kirjoittaa väkivallalle altistumisen vaikutuksista lapsen sosiaalisiin taitoihin ja emotionaaliseen kehitykseen. Heidän mukaansa nämä vaikutukset lapsen emotionaaliseen kehittymiseen saattaa johtaa myöhemmin hermostuneeseen ja itseensä epäilevään lähestymistapaan ihmissuhteissa. Heikko tunteidensäätelykyky nousee esiin myös Bogat ym. (2023) tutkimuksessa, jossa todetaan sen vaikuttavan lapsuuden aggressiivisuuteen, vertaissuhteisiinsa sekä sosiaaliseen toimintaan.

6 Pohdinta

6.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kirjallisuuskatsauksen avulla tutkia kuinka perheväkivalle altistuminen lapsena vaikuttaa psyykkiseen hyvinvointiin. Tulokset osoittavat, että perheväkivalle altistumisella on monia haitallisia vaikutuksia lapsen psyykkiseen kehitykseen ja hyvinvointiin ja se on jopa yhtä haitallista, kuin itse väkivallan kohteena oleminen. Perheväkivalle altistuminen aiheuttaa erilaisia psykologisia ja psykosomaattisia vaikutuksia, käyttäytymiseen liittyviä vaikutuksia, kehityksellisiä ja pitkäaikaisvaikutuksia sekä sosiaalisia ja emotionaalisia vaikutuksia. Keskeisimpiä vaikutuksia, jotka ilmenivät useimmissa tutkimuksissa, olivat masennus, ahdistus, haasteet sosiaalisissa suhteissa, käytöshäiriöt, kognitiiviset haasteet sekä aggressiivinen käytös ja tunne- ja stressinsäätelyn haasteet.

Useimmissa tutkimuksissa ilmeni, että väkivalle altistuminen voi aiheuttaa väkivallan ylisukupolviuutta. Se tuo esiin merkittävän yhteiskunnallisen näkökulman, joka vaatii toimenpiteitä ennaltaehkäisyyn ja tukipalveluiden kehittämisen osalta. Ylisukupolvisessa lähisuhdeväkivallassa väkivallan kierre siirtyy sukupolvelta toiselle. Väkivallan vaikutukset siirtyvät niin koetun kuin nähdynkin väkivallan seurauksena. Lapsuudessa lähisuhdeväkivaltaa nähneet ja kokeneet lapset käyttävät todennäköisemmin itse aikuisena väkivaltaa tai joutuvat ihmissuhteissaan kokemaan väkivaltaa. Väkivallan kokemukset myös moninkertaistavat riisiä käyttäytyä vanhempana väkivaltaisesti omaa lastaan kohtaan. Lapsuudessa lähisuhdeväkivallan kokeminen ja näkeminen opettaa lapsen käyttämään myös itse väkivaltaa ihmissuhteissaan. Väkivallasta tulee hyväksyttävä keino purkaa stressiä ja käyttää tahtoa. (Rindell 2021.)

Tutkimuksista ilmeni ristiriitoja sen suhteen, ovatko tytöt vai pojat alttiimpia väkivalle altistumisen negatiivisille vaikutuksille (Sternberg, Lamb, Guterman, Abbott 2006). Sukupuolieroilla on kuitenkin merkitystä eri oireiden ja käyttäytymisen ilmentymisessä (Moynan, Herrenkohl, Sousa, Tajima, Herrenkohl ja Russo 2010). Suojatekijät, kuten älykkyys, sosioekonominen asema ja sosiaalinen tuki voivat lieventää väkivalle altistumisen negatiivisia vaikutuksia (Stiles 2002).

Tutkimuksissa ilmeni myös, että monet lapsena väkivalle altistumisen vaikutukset saattavat olla haasteena henkilön elämässä pitkään ja vaikutuksilla voi olla hyvinkin pitkäaikaiset seuraukset laajalti eri elämän osa-alueilla. Väkivalle altistumisen seuraukset voivat ilmetä monin eri tavoin ja johtua useista eri tekijöistä. Esimerkiksi lapsen unihaasteet voivat olla suoraa seurausta väkivallan aiheuttamasta traumasta, mutta ne voivat myös liittyä välillisesti muihin altistumisen vaikutuksiin, kuten ahdistukseen, regressiiviseen käytökseen, ylivalppauteen tai krooniseen stressitilaan. Koska monet väkivallan vaikutukset voivat syntyä myös muista syistä,

yksittäisten oireiden perusteella ei voida suoraan päätellä niiden johtuvan väkivallalle altistumisesta. Kuitenkin tutkimustulokset auttavat ymmärtämään väkivallan vaikutuksia ja tukevat sen mahdollisuuden huomioimista arvioinnissa ja hoidossa.

Johtopäätöksinä voimme todeta, että perheväkivallalle altistumisella on laaja-alaisia vaikutuksia lapsen psyykkiseen hyvinvointiin. Keskeiset löydökset, kuten masennus, ahdistus, käyttöhäiriöt ja kognitiiviset haasteet, korostavat, että perheväkivallan vaikutukset eivät ole pelkästään lyhytaikaisia vaan voivat ulottua pitkälle aikuisuuteen. Tulosten perusteella ennaltaehkäisevien toimien kehittäminen olisi ensiarvoisen tärkeää, jotta pystytään vähentämään perheväkivaltaa ja sen vaikutuksia lapsiin. Perheväkivallan ylisukupolvisuus vaatii huomiota perheille suunnattujen interventioiden kehittämiseen sekä tehokasta tukea perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Tukipalvelujen saatavuus ja riittävyys olisi myös tärkeää, jotta väkivallan vaikutuksia voitaisiin lievittää ja ehkäistä niiden pitkäaikaisia vaikutuksia.

Opinnäytetyömme voi auttaa lasten ja perheiden kanssa työskenteleviä ymmärtämään paremmin, miten perheväkivallan kokemukset vaikuttavat kokonaisvaltaisesti ja moniulotteisesti lapsen psyykkiseen hyvinvointiin. Tämä lisää työntekijöiden kykyä tunnistaa trauman oireita ja vaikutuksia sekä mukauttaa toimintatapojaan lapsen tarpeiden mukaan. Opinnäytetyömme voi antaa uusia näkökulmia siihen, miten lastensuojelun työntekijät voivat käydä avoimempaa ja ymmärtävämpää keskustelua perheväkivallasta perheiden kanssa.

6.2 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksella ja etiikalla on vahva yhteys. Erilaiset eettiset kannat vaikuttavat tutkijan tekemisiin ratkaisuihin ja tätä yhteyttä kutsutaan tieteen etiikaksi. Tutkimuksen tulokset myös toisaalta vaikuttavat eettisiin ratkaisuihin. (Sarajärvi & Tuomi 2017, Laadullisen tutkimuksen eettisyys.)

Tutkijan on tutkimustyötä tehdessään noudatettava yhteisiä pelisääntöjä, hyvän tieteellisen käytännön periaatteita. Tieteellisen työskentelyn on perustuttava rehellisyyteen, huolellisuuteen ja tarkkuuteen. Tiedonhankintamenetelmät tulee perustua oman alan tieteelliseen kirjallisuuteen ja huolelliseen analyysiin. Katsauksessa tutkitaan toisten tutkijoiden töitä, joten rehellisen ja vilpittömän toiminnan merkitys korostuu. Tutkijan tulee olla kriittinen, mutta ei arvosteleva. (Vilka 2023, 99)

Tutkimuseettisellä neuvottelukunnalla on selkeä ohjeistus eettisesti vastuullisten ja oikeiden toimintatapojen osalta. Näiden mukaan tutkimuksen uskottavuus ja tutkijan eettiset ratkaisut ovat erottamattomia. Neuvottelulautakunnan ohjeistusten mukaan hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu muun muassa, että tutkijat ja tieteelliset asiantuntijat noudattavat

rehellisyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä sekä soveltavat tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Avoimuus tutkimustuloksia julkaistessaan on myös tärkeää ja muiden tutkijoiden työn kunnioitus. (Sarajärvi & Tuomi 2017, Laadullisen tutkimuksen eettisyys.)

Vilpillisen toiminnan välttämiseksi tulee taulukoida valikoidut tutkimukset oikein, käyttää lähdeviitteitä ohjeistusten mukaisesti ja tuoda toisen tuottama tieto esiin oikeassa valossa. Tutkimusaineistoa ei saa vääristellä tai sepittää. Tässä auttaa pysähtyminen ja harkinta sekä omien resurssien tunnistaminen. Työskentelyn aikana työn laatu ja eettiset periaatteet tulee pitää kokoajankoko ajan mielessä. (Vilka 2023, 99)

Yksiselitteisiä ohjeita laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin ei ole, vaan tutkimusta arvioidaan kokonaisuutena, jonka tulisi olla sisäisesti johdonmukainen. Laadullisen tutkimuksen luotettavuuskriteereissä nousee esiin totuus ja objektiivisuus. Luotettavuuden kriteereinä voidaan myös pitää uskottavuutta, vastaavuutta sekä siirrettävyyttä. Lukijalle tulisi tutkimusraportissa olla riittävästi tietoa siitä, miksi tutkimus on korkeatasoinen ja tutkimusraportti luotettava, jotta luotettavuutta voidaan arvioida. (Sarajärvi & Tuomi 2017, Luotettavuus laadullisessa tutkimuksessa.)

Kirjallisuuskatsauksemme luotettavuutta lisää se, että teimme sitä yhdessä. Luotettavuutta heikentää se, että käyttämiämme tutkimusartikkeleita oli vain kuusi, jolloin tutkittava aineisto on melko pieni. Tutkimusaineistomme oli englanninkielisiä, joka tekee tulkinnasta haastavampaa ja lisää riskiä väärinymmärrykselle tai käänkövirheelle. Lähisuuhdeväkivalta on maailmanlaajuinen ilmiö, joten vaikka tutkimusaineistomme koostuu ulkomaalaisista tutkimuksista, on tulokset siirrettävissä Suomeen. Vanhin tutkimusartikkelimme on 22 vuotta sitten tehty, eli ei kovin tuore tutkimus. Vaikka väkivallan ilmenemismuodot, yleisyys ja yhteiskunnan suhtautuminen siihen voivat vaihdella ajasta ja kulttuurista riippuen, on se universaali ilmiö, joka on olemassa kaikkina aikoina. Sen vaikutuksia tutkittaessa paikalla ja ajalla ei siis ole suurta merkitystä, joten emme katsoneet tarpeelliseksi rajata tutkimusaineiston ikää tai sijaintia kovin tarkasti.

Pyrimme kuvaamaan opinnäytetyön prosessin eri vaiheita mahdollisimman tarkasti ja läpinäkyvästi sekä avaamaan kaikki opinnäytetyössä esiintyvät käsitteet. Tutkimusartikkeleita käännettäessä käytimme eri tietokantoja varmistaaksemme mahdollisimman luotettavat käännökset.

6.3 Kehittämissuositukset ja jatkokutkimusajat

Lähisuhdeväkivalta on tärkeä ja ajankohtainen aihe, jonka vähentämiseen ja ehkäisemiseen tulisi panostaa. Jatkokutkimusajat ehdotamme, että tutkimusta voisi tehdä väkivallan ylisukupolvisuuteen liittyen tai haitallisten kokemusten suojaavista tekijöistä.

Lähteet

- Attila, H., Keski-Petäjä, M., Lipasti, L., Pietiläinen, M. Tilastokeskus 2022. Parisuhdeväkivallan kokemukset yleisiä Suomessa. Viitattu 3.4.2024. https://www.stat.fi/media/uploads/sukupuolistunut_vakivalta_teemasivu/parisuhdevakivallan_kokemukset_yleisia_suomessa.pdf
- Björklund, S. 2023. Lasten kotona kokema väkivalta säikäytti pohjalaismaakunnissa - kouluterveyskysely paljasti esimerkiksi Vaasan, Kokkolan ja Kaustisen karut luvut. Yle. Viitattu 12.4.2024. <https://yle.fi/a/74-20054478>
- Euroopan ihmisoikeussopimus 63/1999. Viitattu 7.10.2024. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1999/19990063>
- Karhuvaara, M., Kaitue, S. & Ruuhilahti, S. 2013. Lähisuhdeväkivallan kartoittaminen ja siihen puuttuminen lastenvalvojan työssä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. THL Opas 30/2013. Viitattu 11.10.2024. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110522/THL_OPA2013_030_verkko.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Klaavu, J. 2023. Lapsuuden kehityksellinen trauma. 2. painos. Viro: Tallinna Raamatutrukikoda.
- Korhonen, L. 2021. Traumaattiset kokemukset ja traumaperäiset häiriöt. Duodecim Terveyskirjasto. Viitattu 6.5.2024. <https://www.terveyskirjasto.fi/pla00031>
- Kortelainen, M. & Remsu, N. (toim.) 2022. Lapsen kaltoinkohtelun katkaiseminen. Kognitiivis-behavioraalinen malli lapsiperheen turvallisen vuorovaikutuksen tukemiseen. Ensi- ja turvakohtien liitto ry.
- Kymenlaakson hyvinvointialue 2024. Sahakosken perhetukikeskus. Viitattu 3.4.2024. <https://kymenhva.fi/sahakosken-perhetukikeskus/>
- Lastensuojelulaki 417/2007. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>
- Lindblom, J. 2023. Lapsuudenaikaiset haitalliset kokemukset: seuraamukset ja mekanismit. Psykologiliitto.fi. Viitattu 6.5.2024. <https://psykologilehti.fi/lapsuudenaikaiset-haitalliset-kokemukset-seuraamukset-ja-mekanismit%ef%bf%bc/>
- Linner Matikka, J. & Hipp T. 2023. Traumainformoitu työote. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Maanmieli, K. & Sarvela, K. 2022. Yhteinen mieli, traumatietoisuutta mielenterveystyöhön. EU: Basam Books.

Marjamäki, E., Kosonen, S., Törrönen, S. & Hannukkala, M. 2015. Mielenterveysseura. Lapsen mieli. Mielenterveystaitoja varhaiskasvatukseen ja neuvolaan. Juvenes print - Suomen Yliopistopaino. 2. painos

Mieli 2024. Mielenterveys lapsuudessa ja nuoruudessa. Viitattu 14.11.2024.

<https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/hyvinvointi-ja-mielenterveys-elaman-eri-vaiheissa/hyvinvointi-ja-mielenterveys-lapsuudessa/>

MLL 2024. Lapsen ja vanhemman kiintymyssuhde. Viitattu 12.8.2024.

<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/vanhemmuus-ja-kasvatus/lapsen-ja-vanhemman-varhainen-vuorovaikutus/lapsen-ja-vanhemman-kiintymyssuhde/>

MLL 2024. Varhaisten kokemusten vaikutus aivojen kehitykseen. Viitattu 12.8.2024.

<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/vanhemmuus-ja-kasvatus/lapsen-ja-vanhemman-varhainen-vuorovaikutus/varhaisten-kokemusten-vaikutus-aivojen-kehitykseen/>

Mäntymaa, M., Tamminen, T. Duodecim-lehti 1999. Varhainen vuorovaikutus ja lapsen psyykinen kehitys. Viitattu 4.7.2024. <https://www.duodecimlehti.fi/xmedia/duo/duo91150.pdf>

Opetushallitus 2024. Väkivallan määrittely ja lainsäädäntö. Viitattu 3.4.2024.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/vakivallan-maarittely-ja-lainsaadanto>

Rindell, L. 2021. Turun ensi- ja turvakoti ry. Lähisuhdeväkivalta periytyy vanhemmalta lapselle sukupolvesta toiseen. Viitattu 19.11.2024. <https://tuentu.fi/lahisuhdevakivalta-periyy-vanhemmalta-lapselle>

Rusananen, E. 2011. Hoiva, kiintymys ja lapsen kehitys. E-kirja. Finn Lectura.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2017. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. E-kirja. Helsinki: Tammi.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2024. Lastensuojelu. Viitattu 7.10.2024. <https://stm.fi/lastensuojelu>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2023. Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäiseminen. Viitattu 11.10.2024. <https://stm.fi/lahisuhde-ja-perhevakivalta>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Rikos- ja pakkokeinotilasto [verkkopublication]. Viiteajankohta: 2022. ISSN=2342-9151. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 3.4.2024]. <https://stat.fi/julkaisu/cl8lc4yhfm4e60dukctz741r7>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Rikos- ja pakkokeinotilasto [verkkojulkaisu]. Viiteajankohta: 2023. ISSN=2342-9151. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 1.10.2024]. Saantitapa:

<https://stat.fi/julkaisu/cln32gnj49hev0cutpmcsm4ko>

THL 2023. Lapsiin kohdistuva väkivalta. Viitattu 4.7.2024. <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/eriryhmat-ja-vakivalta/lapsiin-kohdistuva-vakivalta>

THL 2023. Lähisuhdeväkivalta. Viitattu 3.4.2024. <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/vakivallanmuodot/lahisuhdevakivalta>

THL 2024. Mielenterveys. Lasten mielenterveys ja mielenterveyden häiriöt. Viitattu 14.11.2024. <https://thl.fi/aiheet/mielenterveys/mielenterveyshairiot/lasten-mielenterveys-ja-mielenterveyden-hairiot>

THL 2024. Mielenterveys. Lasten ja nuorten mielen hyvinvointi. Viitattu 12.5.2024. <https://thl.fi/aiheet/mielenterveys/mielenterveyden-edistaminen/lasten-ja-nuorten-mielen-hyvinvointi>

THL 2024. Systeminen toimintamalli lastensuojelussa. Viitattu 29.7.2024. <https://thl.fi/aiheet/lapset-nuoret-ja-perheet/kehittyvat-kaytannot/systeminen-toimintamalli-lastensuojelussa>

Tuomi & Sarajärvi 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Vilkka, H. 2023. Kirjallisuuskatsaus metodina, opinnäytetyön osana ja tekstilajina. Tallinna: Otava.

Väkivalta ja terveys maailmassa -WHO:n raportti. 2005. Verkkojulkaisu. Lääkäriin sosiaalinen vastuu RY, Terveystieteiden tutkimuskeskus RY. Alkuperäisteos: World Report on Violence and Health. Toim. Krug, E., Dahlberg, L., Mercy J., Zwi A. & Lozano R. Jyväskylä: Kirjapaino. Viitattu 3.4.2024. https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/42495/9529608993_fin.pdf

YLEISSOPIMUS lapsen oikeuksista 60/1991. Viitattu 7.10.2024. https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_2

Taulukot

Taulukko 1: Sisäänotto- ja poissulkukriteerit.....	327
Taulukko 2: Tietokantahaut.....	337

Liitteet

Liite 1: Listaus tutkimusaineistosta	32
Liite 2: Aineiston analyysi	33

Liite 1: Listaus tutkimusaineistosta

1. Kathleen J. Stemberg, Eva Guterman, Craig B. Abbott. 2006. Effects of early and later family violence on children's behavior problems and depression: A longitudinal, multi-informant perspective. *Child Abuse & Neglect* 30 (2006) 283-306.
2. Afolabi, E. 2015. Domestic violence, risky family, environment and children: a bio-psychology perspective. *International journal of special education*. Vol 30, No 2, 2015.
3. G. Anne Bogat, Alytia A. Levendosky & Kara Cochran. 2023. Developmental Consequences of Intimate Partner Violence on Children. *Kliinisen psykologian vuosikatsaus. Annual reviews. Annu. Rev.Clin.Psychol*, 2023. 19:303-29.
4. Carrie A. Moylan, Todd I. Herrenkohl, Cindy Sousa, Emiko ATajima, Roy C.Herrenkohl & M. Jean Russo. 2010. The Effects of Child Abuse and Exposure to Domestic Violence on Adolescent Internalizing and Externalizing Behavior Problems. *J Fam Violence*. 2010 January ; 25(1): 53-63.
5. Melissa M. Stiles. 2002. Witnessing Domestic Violence: The Effect on Children. *Am Fam Physician*. 2002;66(11):2052-2067.
6. Margaret J. Briggs-Gowan, Seth D. Pollak, Damion Grasso, Joel Voss, Nicholas D. Mian, Elvira Zobel, Kimberly J. McCarthy, Lauren S. Wakschlag & Daniel S. Pine. 2015. Attention bias and anxiety in young children exposed to family violence. *J child Psychol Psychiatry*. 2015 November; 56(11):1194-1201.

Liite 2: Aineiston analyysi

Alkuperäinen ilmaisu	Pelkistetty	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
"are significantly more likely to have a variety of psychological, psychosocial and educational difficulties"	Todennäköisemmin erilaisia psykologisia, psykososiaalisia ja koulutuksellisia vaikeuksia	Psykologiset vaikutukset Psykososiaaliset vaikutukset Koulutukselliset vaikutukset	Psykologiset vaikutukset	Psykologiset ja psykosomaattiset vaikutukset
"higher depression scores"	Korkeammat masennuspisteet	Masennus		
"experiences increased depressive symptoms in adults"	Lisääntyneitä masennusoireita aikuisilla			
"developed mental health problems earlier in life, i.e., conception to adulthood"	Mielenterveysongelmia varhaisessa elämässä	Mielenterveysongelmat		
"psychological problems that are linked with the occurrence of dangerous household environments such as nervousness, behaviour disorder, antisocial conduct, and poor cognitive abilities to mention a few. Apart from the childhood implications, negative family exposures promote psychopathology in early adulthood, and later relates to decreased trauma responses"	Psykologiset ongelmat, kuten hermostuneisuus, käyttäytymishäiriö, epäsosiaalinen käyttäytyminen ja huonot kognitiiviset kyvyt. Lapsuuden vaikutusten lisäksi negatiiviset perhealtitukset edistävät mielenterveyden häiriöitä varhaisessa aikuisiässä ja liittyvät vähentyneisiin traumareaktioihin	Hermostuneisuus Käytöshäiriöt Epäsosiaalinen käytös Huonot kognitiiviset kyvyt Vähentyneet traumareaktiot		
"promote poorer sleep due to daily distress "	Heikompi uni päivittäisen ahdistuksen vuoksi	Uniongelmat		
"distress"	Ahdistus	Ahdistus		

<p>”children experience DV display poor peer relationship, low self-esteem, anxiety and depression. This emotional reaction includes severe anxiety and post-traumatic stress disorder (PTSD), hyper vigilance, emotional numbing and flashbacks”</p>	<p>Perheväkivallalle altistuneet lapset kokevat huonoja vertaissuhteita, huonoa itsetuntoa, ahdistusta ja masennusta. Tämä emotionaalinen reaktio sisältää vakavan ahdistuneisuuden ja posttraumaattisen stressihäiriön (PTSD), ylivalppauden, tunnetuntuman ja takauumat)</p>	<p>Itsetunto-ongelmat Ahdistus Masennus PTSD</p>		
<p>”high rates of PTSD/PTSS (posttraumatic stress disorder/posttraumatic stress symptoms) and depression in children exposed to IPV”</p>	<p>PTSD/PTSS (posttraumaattinen stressihäiriö/posttraumaattiset stressioireet) ja masennus</p>	<p>PTSD/PTSS Masennus</p>		
<p>”IPV is also related to childhood depression”</p>	<p>Liittyy lapsuuden masennukseen</p>	<p>Masennus</p>		
<p>”Family violence predicted greater child anxiety and trauma symptoms”</p>	<p>Perheväkivalta ennusti suurempaa lasten ahdistusta ja traumaoireita</p>	<p>Ahdistus Traumaoireet</p>		
<p>”Family violence was associated with child anxiety”</p>	<p>Perheväkivalta yhdistettiin lasten ahdistukseen</p>	<p>Ahdistus</p>		
<p>”Severe intimate partner violence was associated with dissociative symptoms”</p>	<p>Vakava parisuhdeväkivalta liittyi dissosiativisiin oireisiin</p>	<p>Dissosiativiset oireet</p>		
<p>”negative child’s physiological responses such as, neuronal networks and biochemical functioning. This distorts the stress response and creates</p>	<p>Vaikuttaa lapsen negatiivisiin fysiologisiin reaktioihin, kuten hermosolujen verkostoihin ja biokemialliseen toimintaan. Tämä vääristää stressivastetta</p>	<p>Fysiologiset seuraukset</p>		

<p>high levels of cortisol in the brain region”</p> <p>”Preschool-aged children who witness intimate violence may develop a range of problems, including psychosomatic complaints such as headaches and abdominal pain. They also can display regressive behaviors such as enuresis, thumb sucking, and sleep disturbances.”</p> <p>”Regressive behaviors, Insomnia/parasomnias”</p> <p>”Somatic complaints”</p> <p>”School-aged children also can develop a range of problems including psychosomatic complaints, such as headaches or abdominal pain”</p>	<p>ja luo korkeita kortisolitasoja aivojen alueelle</p> <p>Esikouluikäisille lapsille, jotka ovat todistamassa lähisuuhdeväkivaltaa, voi kehittyä erilaisia ongelmia, sisältäen psykosomaattisia vaivoja, kuten päänsärkyä ja vatsakipuja. Voi ilmetä myös regressiivistä käyttäytymistä, kuten enuresia, peukalon imemistä ja unihäiriöitä.</p> <p>Regressiivinen käyttäytyminen, unettomuus/ unihäiriöt</p> <p>Somaattiset vaivat</p> <p>Kouluikäisille lapsille voi myös kehittyä psykosomaattisia vaivoja, kuten päänsärkyä tai vatsakipuja</p>	<p>Päänsärky</p> <p>Vatsakipu</p> <p>Regressiivinen käyttäytyminen</p> <p>Unihäiriöt</p> <p>Somaattiset vaivat</p> <p>Päänsärky</p> <p>Vatsakivut</p>	<p>Psyko-somaattiset vaikutukset</p> <p>Ulospäin suuntautunut käyttäytyminen</p>	<p>Käyttäytymiseen liittyvät vaikutukset</p>
<p>”increased levels of aggression and behavior problems were evident among child witnesses of domestic violence”</p>	<p>Lisääntynyt aggressiivisuus ja käyttäytymisongelmat olivat ilmeisiä perheväkivaltaa todistaneilla lapsilla</p>	<p>Aggressiivinen käyttäytyminen</p>	<p>Ulospäin suuntautunut käyttäytyminen</p>	<p>Käyttäytymiseen liittyvät vaikutukset</p>

<p>”children exposed to domestic violence are at risk of behavioral and emotional problems”</p>	<p>Perheväkivallalle altistuneet lapset ovat vaarassa saada käytös- ja tunne-elämän ongelmia</p>	<p>Käytös-ongelmat Emotionaaliset ongelmat</p>		
<p>”poor social conduct”</p>	<p>Huono sosiaalinen käytös</p>	<p>Käytös-ongelmat</p>		
<p>”most adolescent display signs of challenging behaviours after exposing to violence in their home, for instance, children show bad conduct such as physical aggression against their mothers; school refusal and stealing even after leaving the abusive home.”</p>	<p>Useimmat nuoret osoittavat merkkejä haastavasta käyttäytymisestä altistuttuaan väkivallalle kotonaan, kuten fyysistä aggressiota äitejään kohtaan, koulusta kieltäytymistä ja varastelua</p>	<p>Käytös-ongelmat Aggressiivinen käyttäytyminen Koulua käymättömyys Varastelu</p>		
<p>”Some of these children react with aggression, destructive and externalizing behaviours”</p>	<p>Jotkut näistä lapsista reagoivat aggressiivisesti, tuhoisasti ja ulospäin suuntautuvilla käytösongelmilla</p>	<p>Aggressiivinen käyttäytyminen</p>		
<p>”can lead to conduct disorder and disobedience in a school setting”</p>	<p>Käytöshäiriöt ja tottelemattomuus kouluympäristössä</p>	<p>Käytös-ongelmat</p>		
<p>”As hypothesized, children exposed to violence had higher levels of externalizing and internalizing behavior problems in adolescence”</p>	<p>Väkivallalle altistuneilla lapsilla oli enemmän ulos- ja sisäänpäin suuntautuvia käytösongelmia teini-iässä</p>	<p>Käytös-ongelmat</p>		
<p>”and for externalized behaviors such as fighting, bullying, lying, or cheating. They also are more disobedient at home and at school”</p>	<p>Ulospäin suuntautuvia käytösongelmia, kuten tappe- lua, kiusaamista, valehtelua tai huijaamista.</p>	<p>Aggressiivinen käyttäytyminen Valehtelu Kiusaaminen</p>		

<p>"eating problems, higher risk of physical injury"</p>	<p>Tottelemattomuus kotona ja koulussa</p> <p>Syömisongelmat, suurempi fyysisen loukkaantumisen riski</p>	<p>Syömisongelmat</p> <p>Fyysisen loukkaantumisen riski</p>		
<p>"Aggressive behaviors"</p>	<p>Aggressiivinen käyttäytyminen</p>	<p>Aggressiivinen käyttäytyminen</p>		
<p>"Adolescents: School truancy, Delinquency, Substance abuse, Early sexual activity"</p>	<p>Nuorten koulupoissaolot, rikollisuus, päihteiden väärinkäyttö, varhainen seksuaalinen aktiivisuus</p>	<p>Koulua käymättömyys</p> <p>Rikollisuus</p> <p>Päihteiden väärinkäyttö</p> <p>Varhainen seksuaalinen aktiivisuus</p>		
<p>"Adolescent witnesses have higher rates of interpersonal problems with other family members, especially interparental (parent-child) conflict. They are more likely to have a fatalistic view of the future resulting in an increased rate of risk taking and antisocial behavior, such as school truancy, early sexual activity, substance abuse, and delinquency"</p>	<p>Teini-ikäisillä todistajilla on useammin ongelmia perheissä, erityisesti lapsen ja vanhemman välillä. Heillä on todennäköisemmin fatalistinen näkemys tulevaisuudesta, mikä lisää riskinottoa ja epäsosiaalista käyttäytymistä, kuten koulusta poissaoloa, varhaista seksuaalista aktiivisuutta, päihteiden väärinkäyttöä ja rikollisuutta</p>	<p>Lapsen ja vanhemman väliset konfliktit</p> <p>Riskinotto</p> <p>Epäsosiaalinen käyttäytyminen</p> <p>Koulua käymättömyys</p> <p>Varhainen seksuaalinen aktiivisuus</p> <p>Rikollisuus</p> <p>Päihteiden väärinkäyttö</p>		
<p>" These children are at greater risk for</p>	<p>Suurempi riski sisäänpäin suuntautuneisiin</p>	<p>Ahdistus</p> <p>Masennus</p>	<p>Sisäänpäin suuntautunut</p>	

internalized behaviors such as anxiety and depression”	käytösongelmiin, kuten ahdistuneisuuteen ja masennukseen		käyttäytyminen	
”few, still suffer long-term adverse psychological and biological consequences in later life”	Harvat kärsivät edelleen pitkäaikaisista haitallisista psykologisista ja biologisista seurauksista myöhemässä elämässä	Pitkäaikaiset biologiset ja psykologiset vaikutukset	Pitkäaikaiset vaikutukset	Kehitykselliset ja pitkäaikaiset vaikutukset
”Years of empirical evidence also proves that children from domestic violence household environments developed both biological and psychological health problems in their teenage years and in early adulthood.”	Lapsilla, jotka ovat kasvaneet perheväkivallan ympäristössä, on kehittynyt sekä biologisia että psyykkisiä terveysongelmia teini-iässä ja varhaisessa aikuisiässä	Biologiset ongelmat Psykologiset haasteet		
”IPV negatively affects children’s adjustment outcomes, including the development of psychopathology, academic functioning, and social functioning. Exposure to IPV during childhood also confers risk for negative long-term outcomes in adolescence and adulthood, including the likelihood of engaging in violent peer and romantic relationships—the intergenerational transmission of violence.”	Vaikuttaa kielteisesti lasten sopeutumiskykyyn, mukaan lukien mielen-terveyshäiriöiden kehittyminen, akateeminen ja sosiaalinen toiminta. Lapsuudessa altistuminen IPV:lle lisää todennäköisyyttä ryhtyä väkivaltaisiin vertais- ja romanttisiin suhteisiin – väkivallan siirtyminen sukupolvien välillä	Psykologiset haasteet Akateemiset haasteet Väkivallan ylisukupolvisuus		
”IPV is associated with poorer academic functioning in childhood”	Liittyy heikompaan akateemiseen suoriutumiseen lapsuudessa	Akateemiset haasteet		

"had lower school attendance and poorer academic performance"	Heillä oli vähemmän koulunkäyntiä ja huonompi akateeminen suoritus	Koulua käymättömyys		
"was associated with lower standardized test performance"	Liittyi heikompaan standardoituun testien suorituskykyyn	Akateemiset haasteet		
"Intimate partner violence (IPV) affects children's self-regulation and adjustment outcomes"	Parisuhdeväkivalta (IPV) vaikuttaa lasten itsesäätelyyn ja sopeutumiskykyyn	Itsesäätelyn haasteet Huono sopeutumiskyky	Kehitykselliset vaikutukset	
"poor cognitive ability that affects their memory"	Heikot kognitiiviset kyvyt, jolla on vaikutusta heidän muistiinsa	Kognitiiviset haasteet		
"impact negatively on their memory and cognitive functioning by"	Vaikuttaa negatiivisesti heidän muistiinsa ja kognitiiviseen toimintaansa	Kognitiiviset haasteet		
"Also, research confirms that distress influences children stress response system up till the age of three. It is also established that early exposure to stress influences a child's ability to respond positively to future stress"	Ahdistus vaikuttaa lasten stressireaktiojärjestelmään aina kolmeen ikävuoteen asti. On myös osoitettu, että varhainen altistuminen stressille vaikuttaa lapsen kykyyn reagoida myönteisesti tulevaan stressiin	Stressinsäätelyn ongelmat		
"she/he will experience hypervigilance and a dysregulated stress response system that affects their sleeping ability and upsets other biological and psychological developments."	Ylivalppaus ja epäsäännelty stressireaktiojärjestelmä vaikuttaa nukkumiskykyyn ja häiritsee muuta biologista ja psykologista kehitystä	Ylivalppaus Stressinsäätelyn ongelmat		
"because of the deleterious effects of	Koska IPV:lle altistumisesta on	Itsesäätelyn ongelmat		

<p>exposure to IPV on parenting, IPV may also indirectly disrupt the development of children's self-regulation”</p> <p>” Exposure to IPV affects the regulation and development of children's physiological stress-response systems.”</p> <p>” was significantly negatively associated with general cognitive ability and executive functioning”</p>	<p>haitallisia vaikutuksia vanhemmuuteen, IPV voi myös epäsuorasti häiritä lasten itsesäätelyn kehittymistä</p> <p>IPV:lle altistuminen vaikuttaa lasten fysiologisten stressireaktiojärjestelmien säätelyyn ja kehitykseen</p> <p>Vaikuttaa negatiivisesti yleisiin kognitiivisiin kykyihin ja toiminnanohjaukseen</p>	<p>Stressinsäätelyn ongelmat</p> <p>Kognitiiviset haasteet</p>		
<p>”less significant self-rated health, plus poor social relations”</p> <p>”impacts negatively on their biological and emotional adjustment and later leads to nervous and self-doubting approach in relationships which time and again manifest by robust feelings (e.g., frustration, dissatisfaction, aggression, panic)”</p>	<p>Vähemmän merkittävänä koettu terveys sekä huonot sosiaaliset suhteet</p> <p>Vaikuttaa negatiivisesti biologiseen ja emotionaaliseen sopeutumiseen ja johtaa myöhemmin hermostuneeseen ja itseensä epäilevään lähestymistapaan ihmissuhteissa, jotka ilmenevät voimakkaina tunteina esimerkiksi turhautuminen, tyytymättömyys, aggressio, paniikki</p>	<p>Haasteet sosiaalisissa suhteissa</p> <p>Oman terveyden laiminlyönti</p> <p>Huono sopeutumiskyky</p> <p>Haasteet sosiaalisissa suhteissa</p>	<p>Sosiaaliset vaikutukset</p>	<p>Sosiaaliset ja emotionaaliset vaikutukset</p>

<p>”impact on their social competence”</p>	<p>Vaikutus sosiaali- seen osaamiseen</p>	<p>Haasteet sosi- aalisisissa suh- teissa</p>		
<p>” and are more likely to have social compe- tence problems, such as poor school perfor- mance and difficulty in relationships with oth- ers. Child witnesses display inappropriate attitudes about vio- lence as a means of re- solving conflict and in- dicate a greater willing- ness to use violence themselves”</p>	<p>Todennäköisemmin sosiaalisten kykyjen ongelmia, kuten huono koulumenes- tys ja vaikeudet ih- missuhteissa sekä sopimattomia asen- teita väkivallasta konfliktien ratkaisui- keinona ja suurempi halukkuus käyttää itse väkivaltaa</p>	<p>Väkivaltainen asenne</p>		
<p>” In infants from homes with partner abuse, the child's needs for attachment may be disrupted. More than 50 percent of these infants cry ex- cessively and have eat- ing and sleeping prob- lems.”</p>	<p>Lapsen kiinty- mystarpeet voivat häiriintyä. Vauvoilla voi esiintyä itkui- suutta ja syömis- ja unihäiriöitä</p>	<p>Kiintymyssuh- teen häiriöt</p>	<p>Emotionaali- set vaikutuk- set</p>	
<p>” Infants: Needs for at- tachment disrupted”</p>	<p>Pikkulasten kiinty- mystarpeiden häi- riintyminen</p>	<p>Kiintymyssuh- teen häiriöt</p>		
<p>” Preschool children: Lack feelings of safety, Separation/stranger anxiety”</p>	<p>Esikouluikäisten lasten turvallisuus- den tunteen puute, eroahdistus/vieraan ahdistus</p>	<p>Turvattomuus- den tunne</p>		
<p>”Children can develop continuous fear and panic for their safety with a feeling that this experience can harm them.”</p>	<p>Lapselle voi kehittyä jatkuvaa pelkoa tur- vallisuutensa puo- lesta</p>	<p>Turvattomuus- den tunne</p>		
<p>”children living in a DV environment displayed different behaviour</p>	<p>DV-ympäristössä elävät lapset koke- vat pelkoa (tuleva</p>	<p>Turvattomuus- den tunne</p>		

<p>such as fear, i.e. (future attack or experience of violence), emotional changes (powerlessness, emotional numbing, and a lack of security). Children's emotional changes can also lead to symptoms such as nervousness, restlessness, irritation and guilt.</p>	<p>hyökkäys tai väkivallan kokemus) ja emotionaalisia muutoksia (voimattomuus, tunne-elämän muutokset ja turvattomuus). Lasten emotionaaliset muutokset voivat myös aiheuttaa hermostuneisuutta, levottomuutta, ärtyneisyyttä ja syyllisyyttä</p>	<p>Hermostuneisuus Levottomuus Ärtyneisyys Syyllisyys</p>		
<p>"DV disturbs children's attachment relationships in a household. The emotional regulation problems between parents and children form the basis of their insecure attachment and causes anxiety for young children."</p>	<p>DV häiritsee lasten kiintymyssuhteita. Vanhempien ja lasten väliset tunteesätelyongelmat muodostavat perustan heidän epävarmalle kiintymykselle ja aiheuttavat pienten lasten ahdistusta</p>	<p>Kiintymyssuhteen häiriöt Tunnesätelyn haasteet Ahdistus</p>		
<p>"because of anxiety and fear for their safety children react clinging and demanding"</p>	<p>Ahdistuksen ja turvattomuuden vuoksi lapset reagoivat taakertuen ja vaativasti</p>	<p>Turvattomuuden tunne</p>		
<p>"linked early children's exposure to risky and chaotic family environment to discrepancies in emotion-regulation skills and negative emotional development in life"</p>	<p>Eroavaisuuksia tunteiden säätelytaidoissa ja negatiivista emotionaalista kehitystä</p>	<p>Tunnesätelyn haasteet Emotionaalisen kehityksen haasteet</p>		
<p>"Studies continue to show that children who experience domestic violence or risky family environment developed social, emotional, and academic problems"</p>	<p>Tutkimukset osoittavat edelleen, että perheväkivaltaa tai riskialtista perheympäristöä kokeville lapsille kehittyi sosiaalisia, emotionaalisia ja akateemisia ongelmia</p>	<p>Sosiaaliset haasteet Akateemiset haasteet Emotionaaliset haasteet</p>		

<p>” IPV also affects child attachment”</p>	<p>IPV vaikuttaa lasten kiintymykseen</p>	<p>Kiintymyssuhteen häiriöt</p>		
<p>” Children exposed to IPV have poorer emotion regulation capacity (Bender et al. 2022), which leads to poor prosocial skills and subsequently hinders their peer relationships and general social functioning.”</p>	<p>IPV:lle altistuvilla lapsilla on heikompi tunteiden säätelykyky, mikä johtaa huonoihin prososiaalisiin taitoihin ja sen seurauksena heidän vertaissuhteisiinsa ja yleiseen sosiaaliseen toimintaansa</p>	<p>Tunteiden säätelyn haasteet</p> <p>Haasteet sosiaalisissa suhteissa</p>		
<p>” Witnessing partner abuse can undermine their sense of self-esteem and their confidence in the future. School-aged children also are more likely to experience guilt and shame about the abuse, and they tend to blame themselves”</p>	<p>Väkivallan todistaminen voi heikentää heidän itsetuntoaan ja luottamustaan tulevaisuuteen. Kouluikäiset lapset kokevat myös todennäköisemmin syyllisyyttä ja häpeää</p>	<p>Itsetunto-ongelmat</p> <p>Heikentynyt luottamus tulevaisuuteen</p> <p>Syällisyys</p> <p>Häpeä</p>		
<p>”exposure to family violence may alter children’s patterns of attention and lead to increased vigilance towards threats in their environments.”</p>	<p>Perheväkivallalle altistuminen voi muuttaa lasten huomion malleja ja lisätä valppautta ympäristön uhkia kohtaan</p>	<p>Turvattomuuden tunne</p>		